

KISACA RESULULLAH(S.A.A)'İN HAYATI

Yazar:

al-shia.org Sitesinden alınmıştır

Türkçe

0000-00-00 00:00:00

KISACA RESULULLAH(S.A.A)'İN HAYATI KISACA RESULULLAH(S.A.A)'İN HAYATI

KISACA RESULULLAH(S.A.A)'İN HAYATI

Resulullah (s.a.a), Fil yılı, Rabiulevvel ayının on yedisinde (M.570'de) Cuma günü şafak vakti Mekke şehrinde dünyaya geldi.[1] Resulullah (s.a.a)'in değerli babası, Abdullah bin Abdulmuttalip bin Haşim bin Abdumenaf idi; değerli annesi ise Veheb bin Abdumenaf'ın kızı Amine idi. Görüldüğü gibi her iki şahsiyetin akrabalık bağı Abdumenaf'da birleşiyor.

Hz. Peygamber'in mübarek ismini, İlahi emir gereği Muhammed[2] künyesini ise Ebu'l Kasım[3] koydular.

İmam Bakır (a.s)'ın buyurduğuna göre, Hazretin doğumunun yedinci günü Ebu Talib, Peygamber (s.a.a) için bir kurban kesti ve akrabalarını misafirlğe davet ederek şöyle dedi : "Bu Ahmed'in akikasıdır." Misafirler; "Onun ismini neden Ahmed koydun?" diye sorduklarında Ebu Talib; "Yer ve gök ehlinin övgüsünden dolayı onun ismini Ahmed koydum." dedi.[4] İşte bundan dolayı Emir-ul Müminin Ali (a.s), Hz. Resulullah (s.a.a)'in de, iki ismi bulunan Peygamberlerden olduğunu söylemiştir.[5]

Peygamber (s.a.a) henüz daha dünyaya gelmeden babasını kaybetti;[6] dünyaya geldikten sonra da onu süt emmesi için Halime-i Sadiyye'ye emanet ettiler. İbn-i Sad'ın yazdığına göre Halime Hazreti kucağına alır almaz göğsü sütle doldu; öyle ki, Peygamber ve Halime'nin açıktan uyumayan çocuğu da o süttten doydular.[7]

Peygamber (s.a.a) üç yaşına kadar annesi Amine'nin de gözetimiyle süt annesi Halime'nin yanında kaldı, daha sonra Mekke şehrine giderek kendi annesinin yanında yer aldı.

Peygamber (s.a.a) altı yaşında iken annesi Amine ve bakıcısı Ümm-ü Eymen'le birlikte akrabalarını görmek için Medine'ye gittiler. Bir ay Medine'de kaldıktan sonra Mekke'ye dönüşte Ebva'ya (Cuhfe'den 37 km. uzak) ulaştıklarında Hazretin değerli annesi vefat edip orada defnedildi. Ümmü Eymen Hz. Peygamber'i Mekke'ye götürdü, orada da Abdulmuttalip onun sorumluluğunu üstlendi.[8] Ama

iki yıl sonra Abdulmuttalip de dünyadan göçtü.[9] Onun vasiyeti gereğince Ebu Talib yeğeni Hz. Muhammed (s.a.a)'in sorumluluğunu üstlendi.[10]

İbn-i Abbas'ın naklettiğine göre Ebu Talib Hz. Peygamber ile öylesine ilgileniyordu ki, gece ve gündüz ondan bir an olsun ayrılmıyordu, onu kendi yanında yatırıyor ve onun hakkında kimseye güvenmiyordu.[11]

Resulullah (s.a.a) on iki yaşında[12] Ebu Talib'le birlikte Şam'a yolculuğa çıktı. Bu yolculukta Buheyra isminde bir rahiple karşılaştılar. Buheyra, Mesihi (Hristiyan) alimlerinin en bilginlerindendi. Hz. Peygamber'i görür görmez, O'nun ahir-uz zaman Peygamberi olduğunu hemen anladı. Buheyra Ebu Talib'e dönüp şöyle dedi: "Önceki semavi kitaplarda bu gencin peygamberliğiyle ilgili haber vardır." [13]

Resulullah (s.a.a) erginlik çağına kadar Ebu Talib'in evinde kaldı. Hazret ahlak, yiğitlik, halkla geçinmek ve emanete riayet etmek bakımından öyle bir ahlaka sahipti ki, halk ona "Emin" lakabını takmıştı.[14]

Resulullah (s.a.a) yirmi yaşında iken "Hilf-ul Fudul" antlaşmasına katıldı. Bu antlaşma Beni Haşim, Beni Zühre ve Beni Temim arasında yapılan en iyi antlaşma idi. Bu antlaşma gereği mazlumların hakları zorbalardan alınacak ve gereken yardımlar onlardan esirgenmeyecekti.[15]

* * *

Haz. Hatice asaletli ve serveti olan bir kadındı ve erkekler vasıtasıyla ticaretle uğraşıyordu. Resulullah'ın doğru konuşan ve emanettar biri olduğunu öğrenince O Hazrete, kölesi Meysere ile birlikte ticaret yapmak için Şam'a gitmesini ve kendisine diğer tacirlerden daha fazla pay vereceğini önerdi. Resulullah (s.a.a) Hatice'nin bu önerisini kabul ederek onun malı ile Şam'a doğru yola çıktı. O memlekette mallarını satıp işlerini bitirdikten sonra Mekke'ye doğru hareket etti. Mekke'de ise oradan getirdikleri malları satıp, öncekilere oranla iki kat veya daha fazla kâr elde etti. Üstelik Meysere de yol boyunca Resulullah'tan gördüğü hareket ve davranışları Hatice'ye anlattı.

Hatice, birisi vasıtasıyla Resulullah'a şöyle bir mesaj gönderdi: "Ey amca oğlu, aramızdaki akrabalık bağından ve kavmin arasında yüce, şerefli, soylu, emanettar, iyi huylu ve doğru konuşan biri olmandan dolayı seninle evlenmek istiyorum."

Hatice'nin bu evlenme teklifi öyle bir zamanda oldu ki, Hatice o zamanlar nesep açısından en köklü, şeref ve mal bakımından da bütün kadınların en üstünü idi; herkes onunla evlenmek istiyordu, ama o hiç kimseyi kabul etmiyordu.[16]

Resulullah (s.a.a) Hz. Hatice'nin evlenme teklifini kabul ederek amcalarını onu istemeye gönderdi.[17]

Resulullah (s.a.a) evlendiği zaman yirmi beş[18], İbn-i Abbas ve bir grup diğer bilgilerin sözüne göre Hz. Hatice de yirmi sekiz yaşında idi.[19]

Hız. Peygamber (s.a.a)'ın Hz. Hatice ile evlenmesinden ikisi erkek, dördü kız olmak üzere toplam altı çocuğı oldu. Erkeklerin isimleri; Kasım ve Tahir; kızların isimleri ise Ümmü Gülsüm, Rukayye, Zeyneb ve Fatıma'dır.[20]

Hatice-i Kubra (a.s) Resulullah (s.a.a) ile ortak yaşantısında çok fedakarlıklar yapmıştır. O bütün mal ve servetini aziz eşinin ihtiyarına bırakmış ve bütün kadınlardan önce Hz. Resulullah'a iman etmişti. Resulullah (s.a.a) onun hakkında şöyle buyurmuştur:

"O, insanlar kafir olduğunda bana iman etti, halk beni tekzip ettiğinde o beni tasdik etti, halk beni mahrum bıraktığında o kendi malıyla bana yardımda bulundu." [21]

* * *

Hız. Resulullah'ın yaşantısının en hassas dönemi, 40 yaşına girdiğı ve Receb'in 27. günü (M.610) peygamberliğe seçildiğı andır.[22] O zamandan itibaren üç yıl boyuca halkı gizlice İslam'a davet etti.[23] Hz. Resulullah'a ilk iman eden Emir-ul Müminin Hz. Ali olmuştur.[24] Ondan sonra da Hz. Hatice iman etmiştir.

Bi'setin üçüncü yılında Resulullah (s.a.a) halkı açıkça İslam'a davet etmeye emr olundu. Bu emir gereğı önce kendi yakınlarını misafirliğe davet edip onlara şöyle buyurdu:

"Allah-u Teala beni, sizi O'na davet etmeye emretmiştir. İcinizden kim beni tasdik edip bu işte bana yardımcı olursa, sizin aranızdaki kardeşim, vasim ve halifem olacaktır." [25]

Teberi'nin yazdığına göre Ebu Talib oğlu Ali, Peygamber'e yardımcı olacağını ilan eden tek şahıs idi. Peygamber (s.a.a) de oradakilere şöyle buyurdu:

"Bilin ki, bu şahıs, benim sizin aranızdaki kardeşim, vasim ve halifemdir; onun sözlerini dinleyin ve emirlerine itaat edin." [26]

Resulullah (s.a.a) akrabalarını İslam'a davet ettikten sonra, halkın da putlarını bırakıp sadece Allah'a ibadet etmelerini istedi. Bu söz onlara çok ağır geldi; az bir grup hariç hepsi Hazrete düşman olmaya başladılar. O kritik anda, Mekke'nin büyüğü ve Peygamber'in amcası olan Ebu Talib, kardeşi oğlunun yardımına koştu ve onu yalnız bırakmayacağına dair yemin etti.[27] Gerçekten öyle de yaptı. Ebu Talib, hayatta olduğu müddetçe Kureyş Hz. Peygamber'i fazla incitemiyordu.

Kureyş büyükleri, Ebu Talib'in koruması altındaki Hz. Peygamber'i tam baskı altına

alamadıklarını görünce yeni Müslüman olanları eziyet ve işkence etmeye başladılar. Peygamber (s.a.a), Müslümanların Kureyş'in zulüm ve eziyetinden kurtulmaları için onlara Habeşistan'a hicret etmeleri için izin verdi.

Hicretin altıncı yılında, Mekke müşrikleri, Peygamber (s.a.a)'i öldürme kararı aldılar. Bu yüzden Muhammed (s.a.a)'i kendilerine teslim etmedikçe Beni Haşim'le muamele yapmayacaklarına ve onlardan evlenmeyeceklerine dair kendi aralarında bir antlaşma imzaladılar. Bu antlaşmayı bir deri sayfasına yazıp Ka'be'nin duvarına astılar.

Beni Haşim de canlarını korumak için Peygamber (s.a.a) ile "Şi'b-i Ebu Talib" deresine sığındılar; üç yıl boyunca orada kaldılar. Üç yıl sonra Allah-u Teala Peygamberine, antlaşmayı "Allah" lafzı hariç karıncaların yediğini haber verdi. Ebu Talib bu haberi Kureyşlilere ilettiler ve onlara; "Eğer Muhammed'in söyledikleri doğru çıkarsa ne yaparsınız?" diye sordu. Onlar da: "Artık el çekeriz" dediler. Kureyşliler Ka'be'ye gidip oraya astıkları antlaşmanın "Allah" lafzı hariç karıncalar tarafından yenildiğini görünce kendi antlaşmalarından vazgeçtiler. Bi'setin onuncu yılında vuku bulan bu olay neticesinde Mekke halkından birçok kimseler İslamiyeti kabul ettiler. Böylece Beni Haşim Şi'b-i Ebu Talib'den dışarı çıkabildi.[28]

Peygamber (s.a.a) bi'setin onuncu yılında iki büyük yardımcısı olan Hz. Ebu Talib ve Hz. Hatice'yi kaybetti,[29] bu iki büyük şahsiyetin ölümü Hazrete çok ağır geldi, bundan dolayı o yılın ismini "Hüzün yılı" koydu.[30]

İmam Zeyn'ul- Abidin (a.s) şöyle buyurmuştur:

"Resulullah (s.a.a), Ebu Talib ve Hatice'yi kaybettiğinde artık Mekke'de kalması güçleşmişti... Allah-u Teala bundan dolayı Hz. Peygamber'in, Mekke'de yardımcısı olmadığından orayı terk edip Medine'ye doğru hareket etmesini emretti."[31]

Ebu Talib merhum olduktan sonra Kureyş'in Peygamber'e eziyeti gittikçe fazlalaştı, Hazrete defalarca ihanet edip O'nun canına kıymak istediler.[32]

Mekke müşrikleri, bi'setin 13. yılı "Dar'un Nedve" denilen bir yerde toplanıp Peygamber'i öldürme kararı aldılar. Bu karara göre çeşitli kabilelerden oluşan gençler hep birlikte Hazret'e saldıracak ve kimin tarafından öldürüldüğünü bilinmeyecekti.[33] Hz. Peygamber (s.a.a) İlahi vahiyle bu komplodan haberdar oldu ve geceleyin Mekke'den ayrılarak Medine'ye doğru yola çıktı. Emir'ul-Müminin Hz. Ali de Peygamber (s.a.a)'in canını korumak için O'nun yatağında yattı.[34]

* * *

Peygamber (s.a.a), Rabi'ul- Evvel ayının ilk günü Mekke'den ayrıldı ve aynı ayın 12. günü Medine'nin yakınlarında olan "Kuba" denilen yere vardı ve orada yaklaşık on

gün Hz. Ali'yi bekledi.[35]

Bu müddet içerisinde de Kuba camisini yaptırdı. Daha sonra Hz. Ali'nin gelmesiyle Medine'ye teşrif buyurdular .

Hz. Peygamber'in hicreti ardınca Mekke Müslümanları da yavaş-yavaş Medine'ye hicret etmeye başladılar. Peygamber (s.a.a) Muhacir ve Ensar (Medine halkı) arasındaki samimiyet bağını güçlendirmek için onların aralarında kardeşlik bağı oluşturdu.

Peygamber (s.a.a) bu teşebbüsü ile Medine'de İslami bir toplum oluşturmuş ve Muhacirlere yardım için de uygun bir zemin hazırlamıştı.

Bu küçük İslam toplumunun kuruluşundan daha 19 ay geçmemişken Müslümanlarla Mekke müşrikleri arasında savaş ateşi tutuştu. İlk önemli ateş Bedir savaşı idi, onun peşi sıra Uhud, Hendek, Hayber, Tebuk vb....savaşlar da vuku buldu.

Peygamber (s.a.a)'in savaşları iki çeşittir; birincisi, kendisinin katıldığı savaşlardır, bu savaşlara "Gazve" denilir. Diğer ise kendisinin katılmadığı savaşlardır, bu savaşlara da "Seriyye" deniliyor. Gazvelerin sayısının 28, seriyyelerin sayısının ise 38 tane olduğunu söylemişlerdir.[36] Bunca savaş, dokuz yıldan az bir zamanda vuku bulmuştur.

Bu gazve ve seriyyeler, Müslümanların Hicaz topraklarında azamet ve güçlerinin aşikar olmasına ve birçok Arap kabilelerinin Hz. Peygamberle barış antlaşmaları imzalamalarına sebep oldu.

Bu antlaşmaların en önemlisi, Hudeybiye antlaşması idi. Hz. Peygamber bu antlaşmayı, hicretin altıncı yılında Mekke müşrikleriyle yaptı. Bu antlaşma, Hicaz toprağında nisbi bir emniyet ve huzurun oluşmasına yol açtı ve diğer topraklarda da İslam'ın yayılmasına bir ortam hazırladı.

Peygamber (s.a.a), hicretin yedinci yılında İslam'ın geniş bir şekilde yayılmasını sağlamak için birçok mektuplar yazmış ve bu mektupları İran, Rum, Habeş, Mısır, Yemame, Bahreyn vb. ülkelerin kral ve padişahlarına göndererek kendi mesajını onlara iletmıştır.[37] Resulullah bu mektuplarda onları İslam'a davet ediyordu. Bu vesileyle Hz. Peygamber'in evrensel risaleti dünyanın her tarafına bildirilmiş ve böylece İslam'ın mesajı uzak memleketlere de ulaşmıştır.

* * *

Hicretin sekizinci yılının Ramazan ayında Mekke şehri Peygamber tarafından fethedildi.[38] Resulullah (s.a.a) ordusuyla birlikte savaşmaksızın Mekke şehrine girdi, ilk teşebbüsünde Mekke halkının hepsini affetti ve Kabe'de bulunan üç yüz

atmış putu oradan temizledi[39] ve sonra minbere çıkarak şöyle buyurdu:

“Ey insanlar! Allah Teala cahiliyet tekebbürünü ve atalarla övünmeyi sizin aranızdan temizledi. Bilin ki siz Ademdensiniz, Adem de balçıktandır. Bilin ki, Allah’ın en iyi kulları O’ndan korkan ve günah işlemeyendir.”[40]

Resulullah (s.a.a), Mekke’de kısa bir müddet kaldıktan sonra Medine’ye doğru hareket etti. Bir kaç aydan sonra, Rum ordusunun İslam ülkelerine saldırıp o topraklarda ilerlemeyi amaçladıklarını öğrendi. Hazret bu haberi öğrenir öğrenmez İslam ordusunun, Rum ordusuna karşı koymak için Şam sınırlarına doğru hareket etmelerini emretti,

kendisi de ordunun komutanlığını üzerine aldı. Uzun bir mesafeyi kat ettikten sonra Hicretin dokuzuncu yılının Şaban ayında, Şam sınırında bulunan Tebuk topraklarına ulaştılar. Ama Rumlulardan hiçbir eser yoktu. Çünkü Rum ordusu, Hz. Peygamber’in komutanlığındaki İslam’ın güçlü ordusunun hareketinden haberdar olmuş ve Müslümanlar karşısında yenilgiye uğramak korkusundan aldıkları kararlarından vazgeçmişlerdi.

Resulullah (s.a.a) düşman tehlikesinin olmadığını görünce ordunun Medine’ye dönmesini emretti. “Tebuk” ismiyle meşhur olan bu gazve Hz. Peygamber’in en son gazvesi sayılmaktadır.

Hz. Peygamber (s.a.a)’in Hicaz topraklarındaki en fazla muvaffakiyet elde ettiği yıl, hicretin dokuzuncu yılıdır. Çünkü o yılın hac merasiminde müşriklerden beraat ilan edildi.[41] Bu önemli mesele, Kurban Bayramında Emir’ul- Müminin Hz. Ali vasıtasıyla düşmanlara duyuruldu ve onlara, İslam’a karşı tavırlarını belirlemeleri için dört ay mühlet verildi. Bu beraatin ilanı neticesinde çeşitli kabilelerin elçileri Medine’ye doğru akın etmeye başladılar. Hepsi Hz. Peygamber’in huzuruna gelip İslam’ı kabul ettiklerini veya İslam’ın gölgesinde yaşamaları için cizye ödemeye hazır olduklarını ilan ettiler.

O yıl çok fazla elçinin Medine’ye akın etmesinden dolayı o yıla “Amm’ul- Vefud” (Elçiler Yılı) ismini vermişlerdir. Böylece puta tapma adet ve geleneği Hicaz toprağından silinmiş ve yerine tevhid dini yerleşmiştir.

* * *

Resulullah (s.a.a), hicretin onuncu yılında hac amellerini yapmak için Mekke’ye yolculuk yapmaya hazırlandı. Müslümanlar da bu haberi duyunca, hac amellerini doğru bir şekilde kamil olarak öğrenmek için yolculuğa hazırlandılar. Resulullah (s.a.a) Zilkade ayının sonuna dört gün kala Medine’den ayrıldı, Zilhicce’nin dördüncü günü ise Mekke’ye vardı.[42] Hac amellerini yaptıktan sonra Müslümanlarla birlikte o şehirden ayrıldı ve Medine’ye doğru yola koyuldu. Yüz yirmi bin civarında olan hac kervanı “Cuhfe” denilen yere yetiştiğinde Hz.

Peygamber tarafından kervanın durdurulması emredildi. Hazret namazını kıldıktan sonra Gadir-i Hum kenarında bir hutbe okudu, sonra Hz. Ali'nin elinden tutarak yüksek bir sesle şöyle buyurdu:

“Ben kimin mevlası isem Ali de onun mevlasıdır...” [43]

Bu vakıa, Zilhicce'nin on sekizinci günü vuku buldu. Hz. Peygamber'in halife tayin etme işi birkaç defa çeşitli yerlerde tekrarlanmıştır.

Hz. Peygamber (s.a.a) Haccet'ul- Veda yolculuğundan sonra ömrünün son günlerini yaşıyordu, nihayet hicretin on birinci yılı Sefer ayının yirmi sekizinde fani dünyadan ayrılıp ebedi yurda göç etti.[44]

Hz. Peygamber (s.a.a)'in Hatice'den altı çocuğu vardı, onların isimlerini daha önce zikrettik. Mariye'den de İbrahim isminde bir oğlu vardı. Hazretin, Fatıma (a.s) hariç bütün evlatları kendi hayatı döneminde vefat ettiler.[45] Hz. Peygamber'in nesli, Hz. Fatıma'dan devam etti.

* * *

Resulullah (s.a.a)'in Makamı

Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala Muhammed (s.a.a)'den daha üstün ve daha hayırlı bir varlık yaratmamıştır.” [46]

İmam Sadık (a.s) da şöyle buyurmuştur: “Allah-u Teala, Peygamberlere bağışladığı her şeyi, Hz. Muhammed'e de bağışlamıştır.” [47]

İmam Kazım (a.s) da buyurmuş ki: “Hz. Muhammed (s.a.a), Allah Teala'nın meb'us kıldığı her peygamberden daha bilgili idi.” [48]

Resulullah (s.a.a)'in Evrensel Risaleti

Allah-u Teala şöyle buyuruyor:

“De ki: Ey insanlar, ben sizin hepinize, göklerin ve yerin sahibi olan, kendisinden başka tanrı bulunmayan, yaşatan, öldüren Allah'ın elçisiyim.”[49]

Yine Allah-u Teala buyuruyor ki: “Biz seni ancak bütün insanlara bir müjdeci ve uyarıcı-korkutucu olarak gönderdik.”[50] Resulullah (s.a.a)'in Son Peygamber Oluşu Allah-u Teala buyuruyor ki: “Muhammed, sizin erkeklerinizden hiç birinin babası değildir; fakat o, Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonuncusudur.”[51] İmam Rıza (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Muhammed (s.a.a)'in şeriatı, kıyamet gününe kadar nesh olmayacaktır ve O'ndan

sonra kıyamet gününe kadar da bir peygamber gelmeyecektir.” [52] Resulullah (s.a.a)’in Zühdü Hz.Ali(a.s)bu hususta şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (s.a.a), yerde yemek yerdı, kul gibi otururdu, ayakkabısını kendisi tamir ederdi, elbisesini kendisi yamardı, eğersiz merkebe binerdi; biri daha varsa ardına bindirirdi. Evinin kapısına, üstünde resimler bulunan bir perde asılmıştı; zevcelerinden birine; “Şunu kaldır; zira ona baktıkça dünya ziynetlerini hatırlıyorum” buyurmuştu. Dünyayı gönlünden çıkarmıştı; onu anmayı hatırandan geçirmezdi. Dünyayı o kadar gözden çıkarmıştı ki, ne gönül bağlayacağı güzel bir elbisesi vardı, ne de üstüne oturacağı bir sergisi.” [53] Resulullah (s.a.a)’in Emanettarlığı İmam Sadık (a.s) şöyle buyuruyordu: “Emanetleri sahiplerine geri verin. Çünkü Resulullah (s.a.a) iğne ve ipliği bile sahibine geri verirdi.” [54] Resulullah (s.a.a)’in İsmi Resulullah (s.a.a) şöyle buyuruyordu:

“Evladınızın ismini Muhammed koyduğunuzda ona ihtiram edin, meclislerde ona yer açın, ona surat asmayın.” [55]

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurdu:

“Bizim bir evladımız olduğunda onun ismini mutlaka Muhammed koyarız; yedi gün geçtiğinde istesek değiştiririz, istemesek aynen öyle kalır.” [56]

Peygamber(s.a.a)’e Salavat

>Allah-u Teala şöyle buyuruyor:

“Hiç şüphesiz, Allah ve melekleri Peygamber’e salat etmektedirler. Ey iman edenler, siz de ona salat edin ve tam bir teslimiyetle ona selam verin.”[57]

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Peygamber (s.a.a) anıldığında, ona çok salat edin. Çünkü kim ona bir defa salat ederse Allah-u Teala ona bin salat eder...” [58]

Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki:

“Kim bana bir yazıda salat yazarsa, ismim o yazıda olduğu müddetçe melekler sürekli olarak ona mağfiret dilerler.” [59]

Salavat çeşitli şekillerde söylenebilir, ama en meşhur olanı, teşehhütte de sürekli söylediğimiz şu cümledir: “Allahumme salli ala Muhammed’in ve al-i Muhammed.”

Şunu da hatırlatalım ki, Peygamber’in âl’ini söylemeksizin O’na salat etmek, yani “Sallallahu aleyhi ve sellem” demek doğru değildir. Hazretin kendisi böyle bir salavatı nehy etmiş ve onu doğru bilmemiştir. Doğrusu şudur: “Sallallahu aleyhi ve

âlihi ve sellem”

Allah’ım! Muhammed ve al-i Muhammed’e salat eyle ve onların ferecini yakınlaştır.

Resulullah (s.a.a)’in Tevazusu

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (s.a.a) bir eve girdiğinde, meclisin en aşağı kısmında otururdu.” [60]

Enes bin Malik şöyle diyor:

“Resulullah (s.a.a) hastaların ziyaretine giderdi, cenazeleri teşyi ederdi, kölenin davetini kabul ederdi, merkebe binerdi, Hayber, Beni Kureyza ve Beni Nadir günü (onlarla savaştığı günler) yularlı bir merkebe binmişti, altında liften bir palan vardı.”[61]

İmam Sadık (a.s)’ın şöyle buyurduğunu nakletmiştir:

“Resulullah (s.a.a) meb’us olduğu günden dünyadan göçene dek, bir yere dayanarak yemek yemedi, köleler gibi yemek yerdi, onlar gibi otururdu.”

Neden böyle yapıyordu dediklerinde; “Allah Teala’ya tevazu etmek için.” buyurdular.[62]

İmam Sadık (a.s) Resulullah (s.a.a.)’in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

“Ben ölene kadar beş şeyi, benden sonra sünnet olması için terk etmem: “Kölelerle yerde yemek yemeği, semerli merkebe binmeyi, keçiyi elimle sağmayı, yünlü elbise giymeyi ve çocuklara selam vermeyi.” [63]

Resulullah (s.a.a)’in Sabrı

Emir’ul- Müminin Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:

Bir Yahudi’nin Resulullah (s.a.a)’den bir kaç dinar alacağı vardı, Hazretten o parayı istedi. Resulullah (s.a.a); “Ey Yahudi, şimdi yanımda sana verecek bir param yoktur.” buyurdu. Yahudi; “Ya Muhammed! Paramı vermedikçe senden ayrılmayacağım!” dedi. Resulullah (s.a.a) cevaben; “Bu durumda ben de seninle birlikte otururum!” buyurdular.

Resulullah (s.a.a) onunla birlikte oturdu; öyle ki öğle, ikindi, akşam, yatsı ve sabah namazlarını da orada kıldı. Resulullah (s.a.a)’in ashabi o Yahudi’yi tehdit etmeye başladılar. Resulullah (s.a.a) onlara bakıp şöyle buyurdu: “Onunla ne işiniz vardır?” Ashap: “Ya Resulullah! Bu Yahudi seni hapsetmiştir!” Resulullah (s.a.a) onlara

cevap olarak; “Allah Teala beni, bir zimmi veya başka birisine zulüm yapmak için meb’us etmemiştir.” buyurdular.

Gün yükseldiğinde Yahudi adam şöyle dedi: “Allah’tan başka bir ilah olmadığına ve Muhammed’in de O’nun kulu ve elçisi olduğuna tanıklık ediyorum; malımın bir şatırı (yarısı) Allah yolu içindir. Allah’a ant olsun ki, sana karşı böyle davranmam, sırf senin Tevrat’taki vasfını sende görmem içindi. Ben senin Tevrat’taki vasfını okumuştum. Onda şöyle yazılmıştı: “Abdullah oğlu Muhammed Mekke’de dünyaya gelecektir, Tıybe’ye (Medine’ye) hicret edecektir, sert ve katı kalpli değildir, sövmez ve çirkin söz ağzına almaz.” Ben Allah’tan başka bir ilahın olmadığına, senin de O’nun elçisi olduğuna şahadet ediyorum. Bu benim malımdır, Allah nerede emretmişse onu orada harca.”[64]

Resulullah (s.a.a)’in Cesareti

Hız. Ali (a.s)’dan şöyle buyurduğu nakledilmiştir:

“Bedir savaşında biz (sıkıya düştüğümüzde) Resulullah’a sığınuyorduk; O, düşmana hepimizden daha yakındı; Hazret o gün herkesten daha güçlü idi.” [65]

Enes bin Malik şöyle rivayet etmiştir:

“Resulullah (s.a.a), insanların en şecaatlisi, en güzeli ve en cömerdi idi. Bir gece Medine halkı bir vahşete kapıldı, derken sese doğru hareket ettiler. Resulullah (s.a.a) de onlarla karşılaşp Ebu Talha’nın atına binmiş ve kılıcını boynuna asmış olduğu halde şöyle buyuruyordu: “Korkmayınız! O ses, denizin (dalgalarının) sesidir!” [66]

Resulullah (s.a.a)’in Ümmetine Karşı Şefkati

Enes bin Malik şöyle diyor:

“Resulullah (s.a.a), ashaptan birini üç gün görmediğinde, onu sorup araştırırdı, eğer sefere gitmiş olsaydı onun hakkında dua ederdi, ama eğer hasta olmuş olsaydı o zaman onun ziyaretine giderdi.”[67]

İbn-i Abbas şöyle diyor:

“Resulullah (s.a.a) konuştuğunda veya O’ndan bir şey sorduklarında, iyice kavramaları için sözünü üç defa tekrarlardı.”[68]

Cerir bin Abdullah da şöyle diyor:

“Resulullah (s.a.a), evlerinden birine girdi, derken o ev (ashapla) dolup taşı, ben de evin dışarısında oturdum. Resulullah (s.a.a) beni görünce elbisesini büküp bana

atarak; “Onun üzerinde otur” buyurdular. Ben de onu yüzüme sürüp öptüm.”[69]

Selman-i Farisi de şöyle diyor:

“Bir gün Resulullah (s.a.a)’in evine gittim, Hazret bir yastığa dayanmıştı, derken onu yaslanmam için bana atarak şöyle buyurdular: “Ya Selman! Kim bir Müslüman kardeşinin yanına gittiğinde, kardeşi ona ikramda bulunur ve rahat etmesi için ona yastık verirse, Allah Teala onun günahlarını bağışlar.” [70]

Cabir bin Abdullah da şöyle diyor:

“Resulullah (s.a.a) yirmi bir savaşa katıldı, ben o savaşlardan on dokuzuna bizzat kendim şahit oldum, ama ikisine katılamadım. Bazı savaşlarda Hazretle beraberdim. Bir gece altımdaki devem çöktü, artık hareket etmedi. Resulullah (s.a.a) insanların en arkasında hareket ediyordu. Güçsüz insanları arkasına bindirip onlar için dua ediyordu. Bana yettiğinde, benim ah vah ettiğimi görünce; “Bu adam kimdir?” diye sordu. Ben; “Anam babam sana feda olsun Ya Resulellah, ben Cabir bin Abdullah’ım” dedim. “Ne olmuş?” diye sordu. Cevaben; “Devem yorulmuştur, artık hareket etmiyor” dedim. Resulullah (s.a.a); “Asan var mı?” diye sordu. “Evet vardır” dedim. Hazret o asayla deveyi kaldırdı, onu sürdü ve daha sonra onu yatırıp; “Bin” dedi. Ben de ona binip o deveyle hareket ettim, benim devem onlardan ileri geçiyordu. O gece Resulullah (s.a.a) yirmi beş defa bana mağfiret diledi. Daha sonra; “Baban Abdullah’ın ne kadar evladı vardır, acaba borcu da var mıdır?” diye sordu...”[71]

Resulullah (s.a.a)’in Oturuşu

Yine İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur

“Resulullah (s.a.a) oturduğunda genellikle kibleye doğru oturuyordu.” [72]

Bir gün adamın birisi camiye girdi, Resulullah (s.a.a) ise yalnız oturmuştu, Hazret o adam için yer açtı (veya yerinden kımıldadı). O adam Resulullah’ın bu hareketini görünce; “Ya Resulellah! Yer genişdir” dedi. Bunun üzerine Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdular:

“Müslüman’ın, Müslüman kardeşinin üzerindeki olan hakkı, onun kendi yanında oturmak istediğini gördüğünde onun için yer açmasıdır (veya yerinden kımıldamasıdır.)” [73]

Resulullah (s.a.a)’in Yemek Yiyişi

Mevaliyd’us- Sadikayn kitabında şöyle yazılmıştır:

“Resulullah (s.a.a) yemek yerken ailesi ve hizmetçisiyle birlikte yiyordu; onu davet

eden bir kimseyle yemek yediğinde de onların yediğinden yiyordu. Bir misafir geldiğinde de misafiriyle birlikte yemek yiyordu. Önüne sofraya açıldığında da şöyle diyordu: “Bismillah, Allahumme ic’alha ni’meten meşkureten, tesilu biha ni’met’el-cenneti.” (Allah’ın adıyla, Allah’ım onu (o yemeği) şükredilmiş nimet kıl ve bizi onunla cennet nimetine kavuştur.)

Yine yemek yediğinde kendi önünden yiyordu, namaz kılanın namazda oturduğu gibi dizlerini ve ayaklarını toparlayarak oturuyordu; fakat bir dizi diğerinden yüksekte idi ve buyuruyordu ki: “Ben kullar gibi yemek yiyorum ve onlar gibi oturuyorum.”

Sıcak yemek yemezdi, soğuduktan sonra yerdi ve şöyle buyuruyordu: “Allah Teala bize sıcak yiyecek vermemiştir, sıcak yemeğin bereketi yoktur. Öyleyse onu soğutun.”

Resulullah (s.a.a) üç parmakla yemek yiyordu, kendi önündekinden yerdi, başkalarının önündekilerden yemezdi, sağ eliyle yerdi, yemeklerden etli yemeği daha çok severdi; “Et duyu ve görü gücünü artırır; et, dünya ve ahirette yiyeceklerin en üstünüdür” buyuruyordu.

Kabağı da severdi; “Kabak kardeşim Yunus’un ağacıdır” diyordu. Ama sarımsak ve soğan yemezdi. Karpuz ve özellikle et yediği zaman ellerini güzel bir şekilde yıkardı, sonra elindeki kalan suyu yüzüne sürerdi. Mümkün olduğu kadar yalnız yemek yemezdi. Bir gün ashaba; “Sizin en kötü olanınızı size bildireyim mi?” diye sordu. Ashap; “Evet” dediklerinde şöyle buyurdular: “Sizin en kötünüz; yalnız yemek yiyen, kölesini döven ve yardımını esirgeyendir.” [74]

Resulullah (s.a.a)’in Su İçişi

Resulullah (s.a.a) su içmek istediğinde “Bismillah” derdi, suyu yudum-yudum içerdi, bir iki yudum içtikten sonra durup Allah’a hamd ederdi; her su içmesinde üç defa “Bismillah”, üç defa da “Elhamdülillah” derdi. Suyu emerek içerdi, bir solukta içmezdi. Bir şey içtiğinde soluk alıp vermezdi, soluk almak istediğinde kabı uzaklaştırırdı, sonra soluk alırdı. Avucuyla da su içerdi, “Avuçtan daha güzel kap yoktur” buyururdu.

Bir gün, sütle bal karıştırılmış bir şerbet getirdiklerinde onu içmekten sakındı. Daha sonra şöyle buyurdu: “Ben onu haram etmiyorum, ama yarın dünya artığıyla iftihar etmeği de sevmiyorum; tevazu etmeyi seviyorum; kim Allah için tevazu ederse Allah onu yüceltir.” [75]

Resulullah (s.a.a)’in Güzel Koku Kullanması

Resulullah (s.a.a) kendisine misk ve amber sürüyordu; öyle ki onun yağı başında parlıyordu. Karanlık gecede kendisi görülmeden kokuyla tanınırdı; bu Peygamber

(s.a.a)'dir diyorlardı.

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (s.a.a), yemeğe harcadığından daha çok güzel kokuya harcardı.” [76]

İmam Bakır (a.s) da buyurmuştur ki:

“Resulullah (s.a.a) kendisine sunulan her güzel kokuyu kullanır ve şöyle buyururdu: “Onun kokusu güzel, mahmili ise hafiftir (taşınması kolaydır); Benim lezzetim kadın ve güzel kokudadır; güzümün ışığı ise namaz ve oruçtadır.” [77]

Resulullah (s.a.a)'in Aynaya Bakması

Resulullah (s.a.a), aynaya bakarak saçını tarayıp düzeltiyordu, bazen de suya bakarak düzeltiyordu; ailesine süslenmekten daha çok ashabi için kendisine çekidüzen veriyordu. Bir gün Aişe Resulullah (s.a.a)'in kovadaki suya bakarak saçını tarayıp düzelttiğini görünce şöyle dedi: “Babam anam sana feda olsun ya Resulullah! Kovadaki suya bakıp da saçını mı tarayıp düzeltiyorsun; oysa sen peygamber ve yaratıkların en üstünüsün?” Resulullah (s.a.a) cevabında şöyle buyurdular:

“Allah-u Teala kulunun, kardeşlerinin yanına gittiğinde onlar için hazırlanıp süslenmesini seviyor.” [78]

Resulullah (s.a.a)'in Elbise Giyişi

Resulullah (s.a.a) yeni bir elbise giydiğinde Allah'a hamd ediyordu, çıkardığında ise önce sol kolundan çıkarıyordu. Daha sonra bir fakiri çağırarak eski elbiselerini ona veriyordu. Resulullah (s.a.a)'in iki elbisesi vardı, biri Cuma gününe mahsustu, diğeri ise başka günler içindi. Resulullah (s.a.a)'in bir bezi ve bir de mendili vardı, abdestten sonra o mendille yüzünü kuruluyordu; mendil olmadığında ise üzerindeki rıdasının bir tarafıyla bu işi yapıyordu.[79]

Bazı hadislerde ise abdestten sonra yüz ve ellerin havlu veya mendille kurulanmamasının müstahap olduğu zikredilmiştir; hatta İmam Sadık'tan nakledilen hadise göre böyle bir abdesttin sevabının diğerine nispet otuz kat daha fazla olduğu da vurgulanmıştır. Ama Ayetullah Hameneyi gibi bazı müçtehitlerin fetvasınca; abdestten sonra el ve yüzlerin, insanın kendisine mahsus olan havlu veya mendille silinmesinin hiçbir sakıncası yoktur.

Resulullah (s.a.a)'in Davranışı

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Bir gün bir Yahudi, Resulullah (s.a.a)’ın yanına gelerek “Selamun aleykum” yerine “Sam’un aleykum” (ölüm sana) dedi. Aişe de Resulullah’ın yanında idi. Resulullah (s.a.a) de “Aleyke” (Sana da) diye cevap verdiler. Daha sonra başka birisi gelip aynı sözü söyledi. Resulullah (s.a.a) de onun arkadaşına verdiği cevabın aynısını ona da verdi. Daha sonra başka birisi geldi, o da aynı sözü dedi ve arkadaşlarına verilen cevabı aldı. Bu sırada Aişe sinirlenip şöyle dedi: “Ölüm, gazap ve lanet size olsun ey Yahudi topluluğu, ey maymun ve domuzun kardeşleri!”

Resulullah (s.a.a) Aişe’ye şöyle buyurdular: “Ya Aişe! Eğer sövmek tecessüm etseydi, kötü tecessüm ederdi; yumuşaklık neye bırakıldıysa onu süsledi ve onun makamını yüceltti.”

Aişe; “Ya Resulullah! Onların “es- samu aleykum” (ölüm size) dediğini duymadınız mı?” dediğinde de Resulullah (s.a.a) şöyle buyurdular: “Evet duydum, ama onlara verdiğim cevabı sen duymadın mı? “Aleykum” (size de) diye cevap verdim. Eğer bir Müslüman size selam verirse “es-selamu aleykum” diye cevabını verin, ama eğer bir kafir selam verirse sadece “aleykum” söyleyin.” [80]

Bahr’us- Sakka şöyle diyor:

Bir gün İmam Sadık (a.s) bana şöyle buyurdu: “Ey Bahr! Güzel ahlak insanı mesrur eder (neşelendirir).” Daha sonra da buyurdular ki: “Medine halkından birisinin elinde olan hadisi sana söyleyeyim mi?” Ben de; “Evet buyurun” dedim. İmam (a.s) şöyle buyurdular:

“Bir gün Resulullah (s.a.a) camide oturmuştu, Ensar’dan birisinin cariyesi gelip Resulullah’ın elbisesinin bir kenarından tuttu, Resulullah da onun için ayağa kalktı, ama bir şey demedi, o cariyeye de bir şey demedi. Bu amel üç defa tekrarlandı, dördüncü defasında yine Resulullah (s.a.a) onun için yerinden kalktı, o cariyeye bu defasında Hazretin arkasında yer almıştı, derken Resulullah’ın elbisesinden biraz kesip götürdü.

Halk o cariyeye; Allah belanı versin, bu yaptığın iş ne idi? Resulullah’ı üç defa yerinden kaldırdın, hiçbir şey de O’na söylemedin, O da sana bir şey söylemedi, ihtiyacın ne idi?!”

Cariye cevaben şöyle dedi:

“Bizim bir hastamız vardır, hastanın şifa bulması için ailem, Resulullah’ın elbisesinden biraz kesip onlara götürmemi benden istediler. Ben de Resulullah’ın elbisesinden tutup ondan biraz kesmek istediğimde beni görüp ayağa kalktılar, ben de, O beni gördüğü halde O’nun elbisesinden bir şey kesmekten utandım ve O’nunla konuşmak da istemiyordum! Bundan dolayı öyle yaptım”[81]

Resulullah (s.a.a)’ın Musafahası

Resulullah (s.a.a) bir kimseyle musafaha ettiğinde (tokalaştığında), o elini bırakmadıkça Hazret elini bırakmazdı; insanlar bunun farkına vardıklarında ise rahat etmesi için elini diğer eliyle onun elinden çıkarıyordu.[82]

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyuruyor:

“Bir gün Resulullah (s.a.a) Huzeyfe ile karşılaştı, Hazret ona elini uzattı, o da elini geri çekti. Resulullah (s.a.a) bu durumu görünce; “Ey Huzeyfe! Ben elimi sana uzattım, sen ise elini geri çektin!” buyurdular. Huzeyfe cevaben şöyle dedi: “Ya Resulellah! Benim senin eline rağbetim vardır (onu tutmak istiyorum), ama ben cenabetliyim, cenabetli olduğum halde elimin senin eline dokunmasını sevmiyorum. Resulullah (s.a.a) onun bu sözüne karşılık şöyle buyurdular: “Müslümanlar birbirleriyle karşılaşıırken musafaha ettiklerinde günahlarının, ağacın yapraklarının dökülmesi gibi döküldüğünü bilmiyor musun?” [83]

Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki:

“Birbirinizle karşılaştığınızda, selam verin ve musafaha edin, ayrıldığınızda ise birbirinize mağfiret dileyerek ayrılın.” [84]

Yine Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki:

“Musafaha edin; çünkü musafaha kinleri giderir.” [85]

Yine Resulullah (s.a.a) buyurmuşlardır ki:

“Kadının, mahrem olmayan bir kimseyle musafaha yapması (tokalaşması) câiz değildir; bir elbisenin arkasından olursa (sıkmamak şartıyla) o başka.” [86]

Resulullah (s.a.a)'in Oruç Tutuşu

İmam Cafer Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (s.a.a) peygamberliğe seçildiğinde o kadar oruç tutuyordu ki halk; "Peygamber iftar etmiyor." diyorlardı. Daha sonra bir gün oruç tutup bir gün iftar etmeğe başladı. Daha sonra Pazartesi ve Perşembe günlerini oruç tutuyordu. Daha sonra ayda üç gün oruç tutmaya başladı: Ayın ilk başında Perşembe günü, ortasında Çarşamba günü ve sonunda ise Perşembe günü. Ve şöyle buyuruyordu: “Bu şekil oruç tutmak, bütün günleri oruç tutmakla eşittir.” [87]

Anbeset'ul- Abid şöyle diyor:

“Resulullah (s.a.a) ömrünün sonuna dek Şaban ve Ramazan ayının oruçlarını tutardı ve her ayda üç gün oruç tutmayı ise ihmal etmezdi; şöyle ki ayın ilk Perşembe'sini, ortasındaki ilk Çarşamba'yı ve son Perşembe'yi oruç tutmakla

geçirirdi.”[88]

Resulullah (s.a.a)’in Mizahı ve Gülüşü

İmam Sadık (a.s) buyurmuştur ki:

“Peygamber (s.a.a) insanları sevindirmek için onlarla şaka ve mizah yapardı.” [89]

Resulullah (s.a.a) şöyle buyuruyordu:

“Ben şaka yapıyorum, ama hakkın dışında bir şey söylemiyorum.” [90]

Muammer bin Hallad şöyle diyor:

Bir gün Hz. Ali (a.s)’a; “Canım sana feda olsun, insan akrabalarıyla birlikte olduğu zaman aralarında bazı sözler geçiyor, mizah edip gülüyorlar” dedim. İmam (a.s); “Eğer olmazsa sakıncası yoktur!” buyurdular. İmam’ın; “Eğer olmazsa” sözünden sövmek ve yalanın olmamasının gerektiğini düşündüm. (Yani incitici sözler olmazsa sakıncası yoktur.)

Daha sonra buyurdular ki: “Resulullah (s.a.a)’in yanına bazen bir göçebe Arap gelip hediye veriyordu, yerinden hareket etmeden; “Hediyemin değerini ver” diyordu. Resulullah (s.a.a) de gülüyordu. Resulullah (s.a.a) gamlı ve kederli olduğunda; ‘Göçebe Arap ne yaptı? Keşke yine yanımıza gelse.’ buyuruyordu.” [91]

İhtiyar bir kadın, Resulullah’a; “Cennete gitmem için bana dua ediniz” dediğinde Resulullah (s.a.a); “Yaşlı kadınlar cennete gitmeyecektir” buyurdular. Kadın bu sözü duyunca ağlamaya başladı, Resulullah (s.a.a) gülüp şöyle buyurdu: “Allah Teala’nın şu sözünü duymamış mısınız: “Gerçek şu ki, biz onları (cennetteki kadınları) yeni bir inşa (yaratma) ile inşa edip yarattık. Onları hep bakireler olarak kıldık.”[92] Yani Allah Teala onları gençleştirir.[93]

Yine bir gün Resulullah (s.a.a) yaşlı olan Eşceî bir kadına; “Ya Eşcei! Yaşlı kadın cennete girmeyecektir.” buyurdular. Bilal onun ağladığını görünce, onun durumunu Resulullah’a ilettiler. Bunun üzerine Resulullah; “Zenci de öyledir; o da cennete girmeyecektir.” buyurdular. Hazretin bu sözünden dolayı ikisi de oturup ağlamaya başladılar. Abbas da onların ağlamalarını görürce onların durumunu Resulullah’a anlattı. Resulullah (s.a.a) de Abbas’a; “Yaşlı erkek de öyledir, o da cennete girmeyecektir” buyurdular. Resulullah (s.a.a) daha sonra onlara dua edip kalplerini hoş etti ve şöyle buyurdu: “Allah-u Teala onları daha güzel bir şekilde yaratacaktır, onlar nurlu gençler olarak cennete gireceklerdir.” [94]

Bir gün bir kadın Resulullah (s.a.a)’in yanına gelerek kocasından söz etti. Resulullah (s.a.a); “Senin kocan, gözlerinde beyazlık olan mıdır?” diye sordu. Kadın; “Hayır, gözlerinde beyazlık yoktur” dedi. Kadın Resulullah’ın bu sözünü

kocasına anlattı, kocası da; “Resulullah mizah etmiş, doğru söylemiştir; acaba gözümün beyazlığının siyahından daha çok olduğunu görmüyor musun?” dedi.[95]

Halid-i Kastrî'nin dedesi bir kadını öptü, o kadın da gelip onu Resulullah'a şikayet etti, o adamı çağırdıklarında o da o kadının sözünü teyit ederek şöyle dedi: “Eğer o kadın kısas yapmak istiyorsa (ben hazırım) kısas yapsın!” Resulullah (s.a.a) ve ashâbı onun bu sözünden dolayı güldüler. Resulullah (s.a.a) o adama; “Sakın bir daha bu işi yapma” buyurdular. O adam da; “Vallahi yapmayacağım” dedi. Bunun üzerine Resulullah (s.a.a) onun suçunu affetti.[96]

Resulullah (s.a.a) Suheyb'in hurma yediğini gördüğünde ona; “Gözün ağrı yaptığı halde hurma mı yiyorsun?” dedi. Suheyb cevaben; “Ya Resulullah! Ben onu bu tarafından çiğniyorum, oysa gözüm o taraftan ağrı yapıyor!” dedi. Onun bu sözü üzerine Resulullah (s.a.a) güldüler.[97]

Yunus-u Şeybani şöyle diyor: İmam Cafer-i Sadık (a.s) bana; “Birbirinizle mizah ve latife yapıyor musunuz?” diye sordu. Ben de; “Çok az” dedim. Bunun üzerine İmam (a.s) şöyle buyurdular: “Mizah ve latife yapın; çünkü bu iş güzel ahlakın nişanesidir, sen bununla kardeşini sevindirmiş olursun. Resulullah (s.a.a) de birini sevindirmek ve neşelendirmek için onunla mizah ve lâtife yapardı.” [98]

İmamlar birçok hadislerde de halkı şaka yapmaktan sakındırmışlardır. Hatta “Şaka küçük bir sövgüdür” buyurmuşlardır. Eğer şaka tahkir, alay etme, başkalarını incitme, onlara gülme ve saçma-sapan sözlerle olursa kesinlikle böyle bir şey şaka doğru değildir ve yapılmamalıdır. Ama eğer diğerlerinin kalbini hoş etmek, onları üzüntüden çıkarmak, dertlerini unutturmak için mizah ve lâtife yoluyla yapılmış olursa bunun sevabı bile vardır.

Resulullah (s.a.a)'in Adap ve Ahlakı

Allah-u Teala şöyle buyuruyor:

“Şüphesiz sen, pek büyük bir ahlak üzerindesin.”[99]

Yine Allah-u Teala buyuruyor ki:

“Allah'dan bir rahmet dolayısıyla, onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın onlar çevrenden dağılır giderlerdi.”[100]

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (s.a.a) konuştuğunda bakışlarını ashâbı arasında bölüyordu; ona buna (herkese) eşit olarak bakıyordu.” [101]

İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (s.a.a), kesinlikle ayaklarını ahabının önünde uzatmazdı.” [102]

H. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (s.a.a), daima güler yüzlü, yumuşak huylu ve mütevazı idi; kaba, sert, bağırır, sövüp sayar, ayıp arayan ve boş yere çok öven birisi değildi.” [103]

Yine İmam Sadık (a.s) şöyle buyurmuştur:

“Resulullah (s.a.a) bir eve gittiğinde, meclisin en aşağı kısmında otururdu.” [104]

İbn-i Şehraşub Menakıb kitabında şöyle diyor:

Bazı alimler, Resulullah (s.a.a)'in adap ve ahlakını hadislerden derleyerek bir araya toplamışlardır; onlar şunlardır:

“Resulullah (s.a.a) herkesten daha hekim, daha halim, daha şecaatli, daha adil ve daha şefkatli idi. Eli, kendisine helal olmayan kadına kesinlikle dokunmamıştır. İnsanların en cömerdi idi; hiçbir dirhem ve dinar onun yanında kalmadı; eğer bir şey artmış olsaydı ve onu da verecek bir kimse bulamasaydı, onu muhtaçlara ulaştırmadıkça gece rahat edemezdi. Allah'ın verdiği rızktan, bir yılın azığından çok götürmezdi; hurma ve arpanın en düşüğünü kendisi için alırdı, geri kalanı Allah yolunda verirdi. Kim ondan bir şey isteseydi ona bağışta bulunurdu. Yerin üzerinde otururdu; yerin üzerinde yatarı, yerin üzerinde yemek yerdi; ayakkabı ve elbisesini kendisi yamardı; evin kapısını kendisi açardı; kendisi koyun sağardı; devenin sütünü sağmak için kendisi onun ayağını bağlardı; hizmetçisi el değirmenini çevirmekten yorulduğunda, onunla el değirmeni çevirirdi; abdest suyunu geceleri kendisi hazırlardı; sürekli başını aşağı eğip susardı; halkın huzurunda dayanarak oturmazdı; ailesinin işlerinde onlara yardım ederdi; eti kendisi doğrardı; yemeğe oturduğunda köleler gibi otururdu; yemekten sonra parmaklarını yalardı; kesinlikle geçirmezdi; hür ve kölenin davetini kabul ederdi; bir yudum süt olsa bile hediye kabul ederdi ve onu yerdi; ama sadaka yemezdi; gözünü bir adamın yüzüne dikmezdi.

Allah için sinirlenirdi, kendisi için sinirlenmezdi; açlıktan karnına taş bağlardı; evde her ne hazırlanırdıysa onu yerdi; hiçbir şeyi geri çevirmezdi; iki elbise (üst üste) giymezdi; Yemen malı aba, yünden olan geniş cüppe, pamuk ve keten olan elbiseler giyerdi; elbiselerinin çoğu beyazdı; başına sarık sarardı; gömleği sağ taraftan giyerdi; Cuma günü için özel elbisesi vardı; yeni bir elbise giydiğinde eskisini fakirlere verirdi; bir abası vardı, nereye gitse onu ikiye katlayıp üzerinde otururdu; sağ elinin küçük parmağına gümüş yüzüğü takardı; kavunu severdi; kötü kokulardan hoşlanmazdı; abdest alırken dişlerini misvakla temizlerdi; bir hayvana bindiğinde hizmetçisi veya başkalarını da kendi arkasına alırdı; at, katır veya merkepten mümkün olan her ne varsa ona binerdi; merkebe eğırsiz binerdi; (bazen) ayak yalın, abasız ve sarıksız yürürdü; cenazeleri teşyi ederdi;

şehrin en uzak yerinde olsa bile hastanın ziyaretine giderdi; fakir ve yoksullarla beraber otururdu; onlarla yemek yerdi; kendi eliyle onlara yedirirdi; ilim ehli ve güzel ahlaklı kimselere ikramda bulunurdu; her kavmin büyüğüne iyilik ederek kalplerini ısındırıyordu; akrabalarına ihsan ederdi, Allah'ın emrettiği hususlar hariç onların bazılarını bazılarına tercih etmezdi; kimseye zorluk çıkarmazdı; özür dileyenin özrünü kabul ederdi. Kur'an'ın nazil olduğu ve öğüt verme zamanı hariç sürekli tebessüm ederdi; kahkahasız da gülerdi; hizmetçilerinin yeme, içme ve giyimlerinde başlarına dikilmezdi; kimseye sövmezdi; hiçbir kadın veya hizmetçiye lanet etmezdi; kimseyi kınamazdı; ancak, "o işi terk et." derdi; bir ihtiyaçtan dolayı yanına gelen her hür, köle ve cariyenin ihtiyacını karşılamak için kalkıp onlarla giderdi; sert ve katı kalpli değildi; çarşıda (tartışınca) sesini çok yükseltmezdi; kötüye, kötüyle karşılık vermezdi; ama bağışlayıp affederdi.

Karşılaştığı herkese selam verirdi; kim bir iş için onun yanına gelmiş olsaydı, o çıkıp gidene kadar sabrederdi; bir kimsenin elinden tuttuğunda (merhabalaştığında) o elini çekmedikçe,

elini çekmezdi; bir müslümanla karşılaştığında musafaha ederdi; oturup kalktığında Allah'ın zikriyle kalkardı; namaz kılarken bir adam onun yanına geldiğinde namazını kısa keserek ona yönelip; "Bir ihtiyacın mı vardır?" diye sorardı; (tevazu veya yoksulların ona kolayca ulaşabilmesi için) meclisin baş tarafında değil, sonunda (yani kapı önünde) otururdu; genellikle kibleye doğru otururdu; onun yanına gelen kimseye ikram ederdi; hatta bazen elbisesini bile onun altına sererdi; arkasındaki yastığı onun arkasına bırakarak onu kendisine tercih ederdi; neşe ve gazap halinde hakkın dışında bir şey söylemezdi; av etinden yerdi, ama av avlamazdı..." [105]

Dipnotlar

[1] - İkbāl'ul- A'māl, c.3, s.121.

[2] - Kafi, c.8,s.301.

[3] - Tabakat, c.1,s.106.

[4] - Kafi, c.6,s.34.

[5] - Uyun-u Ahbar'ur- Rıza, c.1,s.245.

[6] - Kısas'ul- Enbiya-i Ravendi, s.316.

[7] - Tabakat, c.1,s.111.

[8] - Tabakat, c.1,s. 112-117.

- [9] - Sire-i İbn-i İshak, s.68.
- [10] - El- İisabe, c.4,s.115. Menakıb-i İbn-i Şehraşub, c.1,36.
- [11] - Kemal'ud- Din, c.1,s.172.
- [12] - Tabakat-i İbn-i Sa'd, c.1,s.121.
- [13] - Sire-i İbn-i İshak, s.73. Sire-i İbn-i Hişam, c.1,s.191.
- Tarih-i Teberi, c.2,s.32.
- [14] - Tabakat-i İbn-i Sa'd, c.1,s.128.
- [15] - Tabakat-i İbn-i Sa'd, c.1,s.128.
- [16] - Sire-i İbn-i İshak, s.81. Tarih-i Teberi, c.2,s.34.
- [17] - Tarih-i İbn-i Esir, c.2,s.40.
- [18] - Misbah'ul- Müteheccid, s.732.
- [19] - Keşf'ul- Ğumme, c.2,s.136. Fusul'ul- Muhimme, s.147.
- Ensab'ul- Eşraf, c.1,s.98.Şezerat'uz- Zeheb, c.1,s.14.
- [20] - El- Hisal, c.2,s.404. Kurban'ul- Esmad, s. 9. Tarih-i Yakubi, c.2,s.340.
- [21] - İstiâb, c.2,s.721. Usd'ul- Ğabe, c.7, s.84. el-İsâbe, c.4, s.62. Tezkiret'ul- Havas, s.303.
- [22] - Kafi, c.4,s.149.
- [23] - Kemal'ud- Din, c.3,s.345.
- [24] - İstiâb, c.3,s.1090-1095.
- [25] - Tarih-i Teberi, c.2,s.62.
- [26] - Tarih-i Teberi, c.2,s.62.
- [27] - El-Huccet-u Ala'z- Zahib, s.249.
- [28] - Tarih-i Yakubi, c.1,s.350.

- [29] - Tabakat, c.1,s.125.
- [30] - Kısas'ul- Enbiya, s.317.
- [31] - Kafi, c.8,s.340.
- [32] - Tarih-i Yakubi, c.1,s.355.
- [33] - Tarih-i Yakubi, c.1,s.358.
- [34] - Tabakat, c.1,s.228.
- [35] - Kafi, c.8,s.339.
- [36] - Sire-i İbn-i Hişam, c.4,s.256.
- [37] - Sire-i İbn-i Hişam, c.4,s.254.
- [38] - Emali-yi Tusi, s.342. Tefsir-i Ayyaşi, c.2,s.73.
- [39] - Emali-yi Tusi, s.336.
- [40] - Kafi, c.8,s.246.
- [41] - Tefsir-i Ayyaşi, c.2,s.72.
- [42] - Kafi, c.4,s.245.
- [43] - Zehair'ul- Ukba, s. 67. Menakıb-i İbn-i Meğazili, s.18.
- [44] - Bihar'ul- Envar, c.22,s.514-531.
- [45] - Bihar'ul- Envar, c.22,s.151.
- [46] - Kafi, c.1,s.440.
- [47] - Kafi, c.1,s.225.
- [48] - Kafi, c.1,s.226.
- [49] - A'raf/158.
- [50] - Sebe/28.
- [51] - Ahzab/40.
- [52] - Uyun-u Ahbar'ur- Rıza, c.2,s.80.

- [53] - Nehc'ul- Belağa, hutbe: 160.
- [54] - Mecmuât'ul- Verram,c.1,s.20.
- [55] - Sahifet'ur- Rıza (a.s), s.88.
- [56] - Kafi, c.6,s.18.
- [57] - Ahzab/56.
- [58] - Kafi, c.2,s.492.
- [59] - Muniyet'ul- Murid, s.347.
- [60] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.240.
- [61] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.229.
- [62] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.229.
- [63] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.215.
- [64] - Bihar'ul- Envar,c. 16,s. 216.
- [65] - Bihar'ul- Envar,c. 16,s. 232.
- [66] - Bihar'ul- Envar,c. 16,s. 232.
- [67] - Bihar'ul- Envar, c. 16,s. 233.
- [68] - Bihar'ul- Envar, c. 16,s. 235.
- [69] - Bihar'ul- Envar,c. 16,s. 235.
- [70] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.235.
- [71] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.233.
- [72] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.240.
- [73] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.240.
- [74] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.241-246.
- [75] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.246-247.
- [76] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.248.

- [77] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.248-249.
- [78] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.248-249.
- [79] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.251.
- [80] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.258, hadis: 43.
- [81] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.264.
- [82] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.260.
- [83] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.269, hadis: 83
- [84] - Mizan'ul- Hikme, c.5, s.354.
- [85] - Bihar'ul- Envar, c.78, s.243.
- [86] - Kenz'ul- Ummal, hadis: 25346.
- [87] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.270.
- [88] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.271.
- [89] - Mekarim'ul- Ahlak, c.1,s.59.
- [90] - Mekarim'ul- Ahlak, c.1,s.58.
- [91] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.259, hadis: 45.
- [92] - Vâki / 35-36.
- [93] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.295.
- [94] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.295.
- [95] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.294.
- [96] - Bihar'ul- Envar, c.16,s.295.
- [97] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.296.
- [98] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.298.
- [99] - Kalem/4.
- [100] - Kafi, c.2,s.671.

[101] - Kafi, c.2,s.671.

[102] - Âl-i İmran/159.

[103] - Mekarim'ul- Ahlak, c.1,s.45.

[104] - A.K. c.1,s.66.

[105] - Bihar'ul- Envar, c.16, s.226-228.